

Gabriela RADU
(Universitatea de Vest
din Timișoara)

**Limitare și libertate
în traducerea acrostihului
din *Ekthesis*-ul Diaconului Agapet**

Abstract: (Constraints and Freedom in the Acrostic Translation of Agapetus Diaconus' Ekthesis) The *Ekthesis* (Ἐκθεσις Κεφαλαίων Παραινετικῶν, σχεδιασθεῖσα παρὰ ΑΓΑΠΗΤΟΥ Διακόνου τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Θεοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, Πρὸς Βασιλέα ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΝ) of Agapetus Diaconus has been written around 530 A.D., and it is an early example of „Mirror of Princes” literature. The seventy-two precepts are arranged so that their initial letters form an Acrostic: *Agapetus the most humble deacon to our most sacred and most devout Emperor Justinian*. Obviously, the acrostic form cannot be exactly reproduced in a translation, but there are possible solutions by which we can convey the acrostic passages in a translation. It is the purpose of this article to reveal the significance of the acrostic, to underline the necessity of reproduction of this feature in a translation, and to explain my own choices in the attempts to follow an acrostic pattern in translation. The present work also aims on bringing to the public attention a new Romanian translation of *The Ekthesis*, a text that belongs to a distinct tradition of Greek and Byzantine thinking about kingship.

Keywords: *acrostic, Ekthesis, constraints, freedom, translation*

Rezumat: *Ekthesis*-ul (Ἐκθεσις Κεφαλαίων Παραινετικῶν, σχεδιασθεῖσα παρὰ ΑΓΑΠΗΤΟΥ Διακόνου τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Θεοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, Πρὸς Βασιλέα ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΝ) Diaconului Agapet a fost scris în jurul anului 530, fiind un exemplu literar de „oglină a prinților”. Cele șaptezeci și două de capitole de sfaturi, adresate împăratului Iustinian sunt alcătuite în așa fel încât să rezulte un acrostih: „Preasfințitului și preacucernicului nostru Împărat Iustinian Agapet preasmeritul diacon”. Fără îndoială, acrostihul nu poate fi reprodus întocmai în traducere, însă există soluții prin care acesta poate fi „transferat” în traducere. Scopul acestei lucrări este de a evidenția rolul acrostihului în textul original, de a argumenta necesitatea traducerii acestuia și, totodată de a explica mijloacele folosite în încercarea de a urma un format acrostih în traducere. În vederea probării acestui demers am întrebuițat propria traducere a tratatului în limba română.

Cuvinte-cheie: *acrostih, Ekthesis, limitare, libertate, traducere*

Tratatul Diaconului Agapet, Ἐκθεσις Κεφαλαίων Παραινετικῶν, σχεδιασθεῖσα παρὰ ΑΓΑΠΗΤΟΥ Διακόνου τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Θεοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, Πρὸς Βασιλέα ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΝ¹, este alcătuit dintr-o serie de șaptezeci și două de capitole de sfaturi adresate împăratului Iustinian (cca. 527) în care sunt

¹ În traducere, *Prezentarea capitolelor de sfaturi alcătuite de Agapet, Diacon al Preasfintei Măritei Biserici a lui Dumnezeu către împăratul Iustinian*. Textul este preluat din *Patrologia Graeca* 86a.1164-1186.

prezentate îndatoririle morale, politice și religioase pe care trebuie să le împlinească un conducător. Destinată publicării, cu un pronunțat caracter propagandistic, parezeza lui Agapet nu iese din sfera abstracțiilor retorice, însă stilul accesibil al redactării textului justifică, în bună măsură, popularitatea de care s-a bucurat secole de-a rândul. Acest tip de literatură de sfătuire, alcătuită dintr-un set de precepte, își are izvorul în felurite surse, pe care le amintim doar în treacăt: literatură precreștină: Isocrate (436-338) cu discursul Ad Nicocles (II), adresat regelui Ciprului, surse elenistice: Platon, „motivul împăratului filozof”, surse păgâne: Philo din Alexandria, literatura iudeo-creștină, Cartea înțelepciunii lui Solomon, Proverbele lui Solomon și Patericul, literatură creștină: Dio Chrisostomul, cu patru discursuri adresate împăratului Traian despre îndatoririle unui monarh și Synesios din Cyrene cu discursul adresat împăratului Arcadie, Despre Împărăție. În secolele următoare, în tradiția amintită, numeroși autori bizantini vor cultiva acest tip de literatură de sfătuire sau de povățuire: Vasile I Macedoneanul (867-886), autorul unei importante pareneze bizantine (Învățăturile Împăratului Vasile I Macedoneanul către fiul său Leon cel Înțelept), Katakalon Kekaumenos (sec. al XI-lea), autorul unei culegeri de sfaturi și povestiri adresate urmașilor săi, incluzând o parte intitulată Sfaturi către împărat, Teofilact, arhiepiscopul Ohridei (1090-1108) care, în timp ce era tutor al lui Constantin Dukas, fiul împăratului Mihail al VII-lea Dukas, scrie tratatul Educația prinților (Paideia basilike), Nichifor Blemmydes (1197-1272), reprezentant al umanismului niceean de după căderea Constantinopolului sub latini, autorul unei lucrări cuprinzând sfaturi adresate viitorului împărat Teodor al II-lea Laskaris (Basilikos andrias), Toma Magistrul (cca 1270-1325) care adresează o culegere de povețe lui Constantin Paleologul, discipolul său, și Împăratul Manuel al II-lea Paleologul (1391-1425), autorul unei îndrumări împărătești, Βασιλέως ἀρετή, adresat fiului său, viitorului împărat Ioan al VIII-lea Paleologul. Dintre cele două tipuri de literatură de sfătuire¹, cea de tip practic, vizând problemele interne sau externe ale statului și cea alcătuită din κεφαλαιαί, adică dintr-o suită de paragrafe în care sunt expuse teme morale și religioase, celui de-al doilea tip îi este circumscris textul lui Agapet, acesta fiind structurat în fragmente alcătuite din doar câteva rânduri. Cele șaptezeci și două de paragrafe sunt în așa fel concepute încât inițiala celor dintâi cuvinte din fiecare să alcătuiască următorul acrostih: „Preasfințitului și preacucernicului nostru Împărat Iustinian, Agapet supus diacon”.

Agapet nu este primul autor care își propune să folosească acrostihul în tratatul său, acesta constituia un format des întrebuițat în literatura medievală, fie că era vorba de versuri sau de proză. Dacă în imnurile religioase, acrostihul era folosit ca un ajutor al memoriei, schema logică facilitând abilitatea de a învăța textul pe de rost sau dacă în cazul scrierilor de tip didactic, îndemnurile morale și religioase erau alcătuite în așa fel încât să poată fi ușor memorate, în parezeza bizantină nu funcția mnemonică motivează apelul autorului la acrostih. Socotindu-l lipsit de importanță, căci din punct de vedere

¹ N.Ș. Tanașoca (2009, 147) clasifică literatura de sfătuire sau de povățuire astfel: pareneze care au ca temă „împărăția” și culegeri de „apoftegme formulate concis”, adică sfaturi și îndemnuri structurate în capitole, alcătuite în așa fel încât să poată fi obținut un acrostih cu semnătura autorului și numele destinatarului.

teoretic, este posibil ca o manifestare poetică dintr-o anumită cultură să fie apreciată, dar în alta, aceeași manifestare poate fi depreciată, autorii multor traduceri au tendința să neglijeze acrostihul. Cunoașterea rolului/funcției acrostihului în textul original constituie argumente valabile pentru menținerea lui în traducere.

Deși nu se cunoaște cu certitudine proveniența acrostihului, ci doar că cele mai vechi dovezi ale prezenței lui se găsesc în rugăciunile babiloniene, preferința pentru formatul de tip „acrostih” s-a manifestat, nu numai în imnurile religioase, ci și în scrierile laice. Dintre cele două tipuri de acrostih, alfabetic și onomastic (acrostihuri care furnizează numele autorului, acrostihuri în care autorul se ascunde în spatele unui pseudonim), în textul diaconului Agapet este aflat cel de-al doilea procedeu, în care prima literă a paragrafelor formează vertical numele destinatarului scrierii și pe cel al autorului acesteia. La prima vedere, impunerea unui format de acrostih ar putea să pară ceva artificial, gratuit și în afara mesajului conținut în text dar, în Capitolele de sfaturi acrostihul nu e doar o formă convențională de reverență către destinatarul cărții, împăratul Iustinian. Prin apelul la acrostih, Agapet își impune în mod deliberat anumite „limite” de sens care să-i probeze abilitatea de realizare stilistică a dedicației cărții de învățătură. Din dedicație reiese intenția clară a autorului de a evidenția numele împăratului Iustinian, iar acest fapt probează ideea că acrostihul reprezintă o parte din procesul de comunicare care nu poate fi trecută cu vederea în traducere.

Majoritatea traducătorilor știu că este aproape imposibil să păstrezi ordinea originală a cuvintelor. Cu atât mai mult acest lucru se aplică în cazul formatului de acrostih, când intervin limitările referitoare la inițialele cuvintelor din fiecare paragraf.

Există diferite soluții tehnice pe care traducătorul le aplică la fiecare problemă specifică pentru a traduce conținutul poemului și, totodată, pentru a păstra formatul original: inversarea versurilor sau a propozițiilor dintr-o frază, parafraza, adaosurile sau omisiunile unor cuvinte, apelul la neologisme, arhaisme, cuvinte rare, apelul la al doilea sau la alt cuvânt din vers/verset ca inițială acrostihică, folosirea unor abreviații sau a unei contrageri, repetiția, forme alternative de adresare. Iată-le întrebuițate, în încercarea noastră de traducere a parezeii cu păstrarea formatului de acrostih: PREASFINȚITULUI ȘI PEA CUCERNICULUI NOSTRU ÎMPĂRAT IUSTINIAN AGAPET SUPUS DIACON.

<p>1. Τιμῆς ἀπάσης ὑπέρτερον ἔχων ἀξίωμα, βασιλεῦ, τίμα ὑπὲρ ἅπαντας τόν τούτου σε ἀξιώσαντα Θεόν, ὅτι καί καθ' ὁμοίωσιν τῆς ἐπουρανίου βασιλείας, ἔδωκέ σοι τό σκῆπτρον τῆς ἐπιγείου δυναστείας, ἵνα τούς ἀνθρώπους διδάξης τήν τοῦ δικαίου φυλακήν, καί τῶν κατ'</p>	<p>Pe Dumnezeu cinstește-L mai presus de toate, Împărate, deși ai un rang mai înalt decât oricare altul, căci El te-a învrednicit cu acest rang și sceptrul puterii pământestești, după asemănarea Împărăției cerești și l-a dăruit, ca tu să-i deprinzi pe oameni să vegheze dreptatea</p>	<p>Acrostih realizat prin traducerea unui lexem din TS (Θεόν), aflat pe poziția a patrusprezecea în structura originală. În textul original acrostihul este</p>
--	---	--

<p>αὐτοῦ λυσσώντων ἐκδιώξης τήν ὑλακίην, ὑπό τῶν αὐτοῦ βασιλευόμενος νόμων, καί τῶν ὑπό σέ βασιλεύων ἐνόμωσ.</p>	<p>și ocările celor care o vrăjmășesc să le înfrâneze, stăpânit de legile dreptății și domnind, după lege, și asupra supușilor tăi.</p>	<p>obținut cu inițiala substantivului în genitiv, τιμῆς.</p>
<p>2. Ω κυβερνήτης ἀγρυπνεῖ διά παντός, ὁ τοῦ βασιλέως πολυόματος νοῦς, διακατέχων ἀσφαλῶς τῆς εὐνομίας τούς οἴακας, καί ἀπωθούμενος ἰσχυρῶς τῆς ἀνομίας τούς ρύακας, ἵνα τό σκάφος τῆς παγκοσμίου πολιτείας μή περιπίπτῃ, κύμασιν ἀδικίας.</p>	<p>Rămâne trează de-a pururi mintea grijitoare a împăratului aidoma unui cărmaci, ținând fără șovăială cărma bunei rânduie și, din toate puterile îndepărtând torențele fărădelegii, așa încât să nu fie zdrobită de valurile nedreptății corabia cărmuirii întregii lumi.</p>	<p>Folosirea unui predicat nominal (<i>a rămâne</i> <i>treaz</i>), nu a verbului simplu (<i>a</i> <i>veghea</i>). Aceasta traduce verbul ἀγρυπνεῖ aflat pe poziția a treia în textul original. În original, acrostihul este realizat cu inițiala particulei comparative ὥς.</p>
<p>3. Θεῖον μάθημα καί πρῶτον οἱ ἄνθρωποι, τό γινῶναι τινά ἑαυτό, διδασκόμεθα. Ὅ γάρ ἑαυτόν γνούς, γνώσεται Θεόν· Θεόν δέ ὁ γνούς, ὁμοιωθήσεται Θεῷ· ὁμοιωθήσεται δέ Θεῷ, ὁ ἄξιος γενόμενος Θεοῦ· ἄξιος δέ γίνεται Θεοῦ, ὁ μηδέν ἀνάξιον πράττων Θεοῦ, ἀλλά φρονῶν μέν τά αὐτοῦ, λαλῶν δέ ἅ λαλεῖ.</p>	<p>Este pentru a ne cunoaște pe noi înșine faptul că noi, oamenii, deprindem cea dintâi și dumnezeiască lege. Căci, cel care s-a cunoscut pe sine îl va cunoaște pe Dumnezeu și, cel care L-a cunoscut pe Dumnezeu va ajunge să fie asemenea Lui. Asemenea lui Dumnezeu va ajunge să fie acela care a ajuns vrednic de Dumnezeu. Vrednic de Dumnezeu este acela care nu săvârșește nimic nevrednic de Dumnezeu, acela care cugetă la cele ale Domnului, care rostește ceea ce cugetă și care săvârșește cele pe care le rostește.</p>	<p>Exprimarea infinitivului de scop, nu prin prepoziția simplă <i>pentru</i>, prepoziție care să preceadă forma verbală <i>a</i> <i>cunoaște</i> ci, prin expresia <i>este</i> <i>pentru a...</i> <i>cunoaște</i>.</p>

<p>4. Επί προγόνων εὐγενεία μηδεῖς ἐναβρυνέσθω· πηλόν γάρ ἔχουσι πάντες τοῦ γένους προπάτορα, καί οἱ ἐν πορφύρα καί βύσσω καυχόμενοι, καί οἱ ἐν πενία καί νόσῳ τρυχόμενοι, καί οἱ διαδήματα περικείμενοι, καί οἱ διά δόματα προκείμενοι. Μή τοίνυν εἰς πῆλιον ἐγκαυχώμεθα γένος, ἀλλά ἐπί χρηστότητι σεμννώμεθα τρόπων.</p>	<p>A strămoșilor viță nobilă să nu fie prilej de mândrie pentru nimeni, căci doar lutul este strămoșul fiecărui neam: și al celor care se laudă cu purpura și vizonul, și al celor care sunt împovărați de sărăcie și boală, și al celor care se încoronează cu diademe, și al celor care zac [spre miluire] pe lângă casele acestora. Nu cu neamul din lut să ne mândrim, ci cu omenia firii.</p>	<p>Acrostih obținut prin antepunerea atributului substantival genitival <i>strămoșilor</i> precedat de articolul genitival <i>a</i> care constituie inițiala acrostihă.</p>
<p>5. Ἴσθι, ᾧ εὐσεβείας θεότευκτον ἄγαλμα, ὅτι ὅσω μεγάλων ἠξιώθης παρά Θεοῦ δωρεῶν, τοσούτω μείζονος ἀμοιβῆς ὀφειλέτης ὑπάρχεις αὐτῷ. Οὐκοῦν ἀπόδος τῷ εὐεργέτη τό χρέος τῆς εὐχαριστίας, τῷ λαμβάνοντι τό χρέος ὡς χάριν καί τήν χάριτος χάριν ἀντιδιδόντι. Αὐτός γάρ ἄει καί χαρίτων ἄρχει, καί ὡς χρέος τάς χάριτας ἀποδίδωσιν· εὐχαριστίαν δέ ζητεῖ παρ' ἡμῶν, οὐ τήν διά ῥημάτων ἀγαθῶν προσφοράν, ἀλλά τήν διά πραγμάτων εὐσεβῶν προσφοράν.</p>	<p>Să știi, o, podoabă a evlaviei făurită de Dumnezeu, că ești datoare a unei răsplăți cu atât mai mari, cu cât ai fost învrednicit de Dumnezeu cu daruri atât de mărețe. Întoarce, așadar, Binefăcătorului tău datorია mulțumirii, El primește datorია ca pe un dar și-ți dăruiește în schimbul darului tău, alt dar. Căci Dumnezeu stăpânește veșnic dăruind și, ca pe o datorie, îți va răsplăti binefacerile. De la noi așteaptă drept mulțumire, nu binevoitoare vorbe, ci cucernice fapte.</p>	<p>Acrostih obținut prin echivalarea imperativului grecesc Ἴσθι cu forma de conjunctiv hortativ <i>să știi</i> din structura căruia conjuncția <i>să</i> oferă inițiala acrostihă.</p>
<p>6. Οὐδὲν οὕτως εὐδόκιμον ἐργάζεται ἄνθρωπον, ὡς δύνασθαι μὲν ἄ βούλεται πράττειν, ἀεὶ δὲ φιλόανθρωπα καὶ βούλεσθαι καὶ πράττειν. Ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ Θεοῦ σοι κεχάρισται δύναμις, ἧς ἐδεῖτο δι' ἡμᾶς ἡ ἀγαθή σου βούλησις, πάντα καὶ βούλου</p>	<p>Firește, nimic nu-l face pe om atât de vrednic de cinstire precum puterea de a săvârși ceea ce voiește, pe de-o parte, și de a vrea și a săvârși mereu mărinimoase fapte. Dat fiind că ți-a fost dăruită de Dumnezeu puterea de care bunăvoința ta față de noi avea nevoie, voiește și</p>	<p>Acrostih realizat prin adaosul adverbului predicativ <i>firește</i> care exprimă certitudinea aserțiunii ce-i urmează, însă nu modifică nici sensul enunțului,</p>

καὶ πρᾶττε, ὡς ἀρέσκει τῷ ταύτην σοὶ δεδωκότι.	săvârșește toate, așa încât să fie pe placul Celui care ți-a dăruit această putere.	nici structura sintactică. În TS, inițiala vocalică a pronumele negativ neutru οὐδὲν realiza acrostihul.
7. Τ ῶν ἐπιγείων χρημάτων ὁ ἄστατος πλοῦτος τῶν ποταμίων ρευμάτων μιμεῖται τὸν δρόμον· πρὸς ὀλίγον μὲν ἐπιρρέων τοῖς ἔχειν νομίζουσι· μετ' ὀλίγον δὲ παραρρέων, εἰς ἄλλους ἀπέρχεται. Μόνος δὲ τῆς εὐποίας ὁ θησαυρὸς, μόνιμός ἐστι τοῖς κεκτημένοις αὐτόν· τῶν γὰρ ἀγαθῶν ἔργων αἱ χάριτες ἐπὶ τοὺς ποιῶντας ἐπαναστρέφουσιν.	I se potrivește cursului apelor curgătoare bogăția nestatornică a avuțiilor pământeste: se revarsă, pentru puțin timp asupra unora care își închipuie că o stăpânesc, la scurt timp se retrage, revărsându-se peste alții. Statornică celor care au dobândit-o este doar comoara binefacerii, căci răsplata faptelor bune se întoarce la aceia care le săvârșesc.	Traducerea verbului μιμεῖται printr-un verb mai puțin folosit, conform NODEX (2002) <i>a semăna</i> seământ intrans. 1) a avea trăsături comune; a fi deopotrivă; a se potrivi; a se asemăna; a se asemui. Forma neaccentuată a pronumelui personal <i>i'</i> constituie inițiala acrostihă.
8. Α πρόσιτος μὲν ὑπάρχεις ἀνθρώποις διὰ τὸ ὕψος τῆς κάτω βασιλείας· εὐπρόσιτος δὲ γίνῃ τοῖς δεομένοις διὰ τὸ κράτος τῆς ἄνω ἐξουσίας· καὶ ἀνοίγεις τὰ ὄρα τοῖς ὑπὸ πενίας πολιορκουμένοις, ἵνα εὖρης τὴν τοῦ Θεοῦ ἀκοὴν ἀνεφγμένην. Οἷοι γὰρ ἂν τοῖς ἡμετέροις γενώμεθα συνδούλοις, τοιοῦτον περὶ ἡμᾶς εὐρήσομεν τὸν Δεσπότην.	Nu le ești oamenilor aproape datorită înălțimii împărăției tale pământeste, deci fii tu apropiat de cei care au nevoie, în virtutea puterii împărăției cerești. Apleacă-ți urechea la cei care, din pricina sărăciei trăiesc în nevoi, pentru a găsi ascultare de la Dumnezeu. Căci, așa cum suntem pentru tovarășii noștri de robie, tot așa îl vom afla pe Domnul față de noi.	Inițiala acrostihă o oferă adverbul de negație <i>nu</i> care echivalează inițiala acrostihă din original <i>ἄ</i> (cu valoare privativă în alcătuirea adjectivului <i>ἄπρόσιτος</i>).

<p>9. Τὴν πολυμέριμον τοῦ βασιλέως ψυχὴν, κατὸπτρου δίκην ἀποσμήχεσθαι χρὴ, ἵνα ταῖς θεαῖς αὐγαῖς ἀεὶ καταστράπτῃται, καὶ τῶν πραγμάτων τὰς κρίσεις ἐκεῖθεν διδάσκηται. Οὐδὲν γὰρ οὕτω ποιῆ τὰ δεόντα καθορᾶν, ὡς τὸ φυλάσσειν ἐκεῖνην διὰ παντὸς καθαρὰν.</p>	<p>Ține minte că e nevoie ca dreptatea să curețe ca oglinda sufletul împovărat de griji al împăratului, așa încât acesta să scape neîncetat de lumina razelor dumnezeiești și să deprindă de acolo judecarea lucrurilor. Căci nimic nu te face să vezi mai lămurit ceea ce se cuvine, decât păzirea, fără încetare, a acelei curății [a sufletului].</p>	<p>Introducerea unui adaos, a unei formulări cu valoare hortativă <i>ține minte</i>, inexistentă în original dar care asigură prezența consoanei <i>ț</i> în realizarea acrostihului și care nu modifică nicidecum sensul enunțului, fiind în acord cu calitatea parenetică a lucrării.</p>
<p>10. Ὡσπερ ἐπὶ τῶν πλεόντων, ὅταν μὲν ὁ ναύτης σφαλῆ, μικρὰν φέρει τοῖς συμπλέουσι βλάβην, ὅταν δὲ αὐτὸς ὁ κυβερνήτης, παντὸς ἐργάζεται τοῦ πλοίου ἀπώλειαν, οὕτω καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν, ἂν μὲν τις τῶν ἀρχομένων ἀμάρτη, οὐ τὸ κοινὸν τοσοῦτον, ὅσον ἑαυτὸν ἀδικεῖ· ἂν δὲ αὐτὸς ὁ ἄρχων, πάσης ἐργάζεται τῆς πολιτείας τὴν βλάβην. Ὡς οὖν μεγάλας ὑφέξων εὐθύνας, εἴ τί παρίδοι τῶν δεόντων, μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ λεγέτω πάντα καὶ πραττέτω.</p>	<p>10. Iscă o neînsemnată pagubă acelor care călătoresc laolaltă, dacă greșește vreunul dintre corăbieri, însă, dacă dă greș cărmaciul, pricinuieste pieirea întregii corăbii. Tot așa se petrec lucrurile și în ce privește statele: dacă vreunul dintre supuși greșește, își face rău mai degrabă sieși decât semenilor săi, dacă însă greșește însuși domnitorul, atunci pricinuieste nenorocire întregii țări. Ca unul care vei da mare socoteală, dacă vei trece cu vederea vreuna dintre îndatoriri, cu multă grijă rostește-le și făptuiește-le pe toate.</p>	<p>Obținerea inițialei acrostihe prin traducerea expresiei φέρει βλάβην cu formularea „a isca o pagubă”, mai puțin așteptată comparativ cu „a provoca o pagubă”.</p>
<p>11. Κύκλος τις τῶν ἀνθρωπίνων περιτρέχει πραγμάτων, ἄλλοτε ἄλλως φέρων αὐτὰ καὶ περιφέρων· καὶ τούτοις ἀνισότης ἐστὶ, τὸ</p>	<p>11. Toate câte există în astă lume, o roată le învârtește, acum săltându-le, acum răsturnându-le. Este prefacere în ele până-ntr-atât,</p>	<p>Acrostih realizat prin redarea sintagmei nominale ἀνθρωπίνων</p>

<p>μηδὲν τῶν παρόντων ἐν ταυτῷ μένειν. Δεῖ οὖν σε, κράτιστε βασιλεῦ, ἐν τῇ τούτων ἀγχιστρόφῳ μεταβολῇ, ἀμετάβλητον ἔχειν τὸν εὐσεβῆ λογισμόν.</p>	<p>încât nimic nu rămâne din identitatea celor ce sunt în acea clipă. Din această pricină, cuvine-se ca tu, preaputernice împărate, să ai mintea cucernică și neabătută în această grabnică prefacere a lucrurilor.</p>	<p>πραγμάτων prin intermediul unei unități frazeologice „toate câte există în astă lume” și plasarea acesteia pe primul loc în enunț.</p>
<p>12. Ἀποστρέφου τῶν κολάκων τοὺς ἀπατηλοὺς λόγους, ὥσπερ τῶν κοράκων τοὺς ἀρπακτικούς τρόπους· οἱ μὲν γὰρ τοὺς τοῦ σώματος ἐξορύττουσιν ὀφθαλμούς· οἱ δὲ, τοὺς τῆς ψυχῆς ἐξαμβλύνουσι λογισμούς, μη συγχωροῦντες ὄρᾳ τὴν τῶν πραγμάτων ἀλήθειαν. Ἥ γὰρ ἐπαινοῦσιν ἔσθ' ὅτε τὰ ψόγου ἄξια, ἢ ψέγουσι πολλακίς τὰ ἐπαίνων κρείττονα· ἴνα δυοῖν θάπερον αὐτοῖς ἀμαρτάνηται, ἢ τὸ κακκόν ἐπαινούμενον, ἢ τὸ καλόν ὑβρίζόμενον.</p>	<p>12. Urechea să nu ți-o pleci la viclenele vorbe ale lingușitorilor, așa cum nu ți-o pleci la hrăpărețul fel de a fi al corbilor. Unii, ochii trupului îi smulg, ceilalți însă, tocesc a minții judecată, ca să nu poți vedea adevărul lucrurilor cu care ai de-a face. Ei fie laudă uneori lucruri vrednice de ocară, fie ponegresc, de cele mai multe ori, lucruri mai vrednice de laudă ca oricând, astfel încât, din cele două căi, să păcătuiești cu una: fie răul să-l laude, fie binele să-l batjocorească.</p>	<p>Traducerea lexemului grecesc care oferă inițiala în textul original, ἀποστρέφειν („a întoarce spatele, a se feri”) prin locuțiunea verbală la forma negativă <i>a(-și) pleca urechea</i> („a asculta cu atenție, a lua în considerare, a da crezare vorbelor de nimic, bârfelilor”) care conține lexemul <i>urechea</i> a cărei inițială vocalică „u” formează acrostihul.</p>
<p>13. Ἴσον εἶναι χρὴ πάντοτε τοῦ βασιλέως τὸ φρόνημα· τὸ γὰρ συμμεταβάλλεσθαι ταῖς ὦν πραγμάτων μεταβολαῖς, διανοίας ἀβεβαίου τεκμήριον γίνεται· τὸ δὲ παγίως ἐν τοῖς καλοῖς ἐρηρεῖσθαι, ὡς τὸ εὐσεβὲς ὑμῶν ἐστήρικται κράτος, καὶ μῆτε πρὸς ἀλαζονεῖαν ὑπεραίρεσθαι, μῆτε πρὸς ἀθυμίαν</p>	<p>13. Lucrarea minții împăratului cuvine-se să rămână cumpănită mereu. Schimbarea acesteia odată cu schimbarea lucrurilor este dovada unui cuget nestatornic. Însă, ceea ce este trainic înrădăcinat în bine, așa cum este instaurată și cucernica voastră autoritate și, nici nu se înalță spre</p>	<p>Acrostih obținut prin traducerea substantivului grecesc τὸ φρόνημα (judecată) aflat în poziție finală în unitatea sintactică, prin expresia „lucrarea minții” și plasarea</p>

καταφέρεσθαι, βεβηκότων ἐστὶν ἀσφαλῶς, καὶ ἀκράδαντον ἐχόντων τὴν ψυχὴν.	trufie, nici nu se coboară la lașitate, acela este sufletul neclintit înaintea celor ce vin și netulburat înaintea celor ce sunt.	acesteia la începutul enunțului.
14. Εἴ τις κεκαθαρισμένον ἔχει τὸν λογισμὸν ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης ἀπάτης, καὶ βλέπει τὸ οὐτιδανόν τῆς ἑαυτοῦ φύσεως, τότε βραχὺ καὶ ὠκύμορον τῆς ἐνταῦθα ζωῆς καὶ τὸν συνεζευγμένον τῇ σαρκὶ ῥύπον, εἰς τὸν τῆς ὑπερηφανίας οὐκ ἐμπεσεῖται κρημνόν, κἄν ἐν ἀξιώματι ὑπάρχη ὑψηλῶ.	14. Unul care și-a curățat cugetul de amăgirile omenești și ia aminte la neînsemnătatea firii sale, la scurtimea și la vremelnicia vieții de aici și la necurăția ce însoțește trupul, nu se va prăbuși în hăul trufiei, chiar de s-ar afla pe o deosebit de înaltă treaptă.	Folosirea celui de-al doilea element din textul original, pronumele nehotărât <i>τίς</i> pentru obținerea inițialei acrostihe în limba română: pronumele nehotărât <i>unul</i> . Este omisă traducerea conjuncției condiționale <i>εἴ</i> întrucât în limba română, subordonata păstrează ideea de condiționare (<i>în cazul în care unul...</i>).
15. Υπὲρ πάντα τῆς βασιλείας τὰ ἔνδοξα, τῆς εὐσεβείας τὸ στέμμα τὸν βασιλέα κοσμεῖ· ὁ γὰρ πλοῦτος ἀπέρχεται, καὶ ἡ δόξα μετέρχεται· τὸ δὲ κλέος τῆς ἐνθέου πολιτείας ἀθανάτοις αἰῶσι συμπαρεκτείνεται, καὶ λήθης ἐπέκεινα τοὺς ἔχοντας ἴστησι.	15. Iar mai presus ca toată preamărirea împărătească, diadema cucerniciei îl împodobeste pe împăratul. Bogăția trece și faima o urmează, însă slava Cetății dumnezeiești dănuiește peste veacuri, nepieritoare, și-l așează pe cel care o stăpânește, dincolo de uitare.	Adaos al termenului <i>iar</i> , aici funcționând ca organizator de text, care face trecerea între paragrafe și marchează ordinea și progresia ideilor.

<p>16. Σφόδρα μοι δοκεῖ ἀτοπώτατον εἶναι, ὅτι πλούσιοι καὶ πένητες ἄνθρωποι ἐξ ἀνομοίων πραγμάτων βλάβην πάσχουσιν ὁμοίαν. Οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ κόρου διαρρήγνυνται, οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ λιμοῦ διαφθείρονται· καὶ οἱ μὲν κατέχουσι τοῦ κόσμου τὰ πέρατα, οἱ δὲ οὐκ ἔχουσι ποῦ στήσαι τὰ πέλματα. Ἴνα τοῖνυν ἄμφω τῆς υἰείας τύχωσιν, ἀφαιρέσει καὶ προσθέσει τούτους θεραπευτέον, καὶ πρὸς ἰσότητα τὴν ἀνισότητα μετενεκτέον.</p>	<p>16. Și mi se pare cât se poate de neobișnuit că, atât oamenii bogați, cât și cei săraci îndură aceeași suferință, însă din pricini diferite. Unii pleznesc din pricina ghiftuielii, alții se prăpădesc din pricina foamei. Unii stăpânesc hotarele lumii, alții nu au unde să-și pună talpa piciorului. Pentru ca și unii, și alții să dobândească mântuirea, tu trebuie să le porți de grijă, luând de la unii, dând la alții, și astfel să prefaci inegalitatea în egalitate.</p>	<p>Acrostih realizat prin adaosul conjuncției coordonatoare <i>și</i> cu rol de conector care asigură coeziunea și coerența unităților lingvistice, mai exact a paragrafelor 15 și 16 din discurs.</p>
<p>17. Ἐφ’ ἡμῖν ἀνεδείχθη τῆς εὐζωΐας ὁ χρόνος, ὃν προεῖπέ τις τῶν παλαιῶν ἔσεσθαι, ὅταν ἢ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν, ἢ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσι· καὶ γὰρ φιλοσοφοῦντες ἠξιώθητε βασιλείας, καὶ βασιλεύσαντες οὐκ ἀπέστητε φιλοσοφίας. Εἰ γὰρ τὸ φιλεῖν σοφίαν ποιεῖ φιλοσοφίαν, ἀρχὴ δὲ σοφίας ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος, ὃν ἐν τοῖς στέρνοις ὑμῶν διαπαντὸς ἔχετε, εὐδηλον ὡς ἀληθὲς τὸ παρ’ ἐμοῦ λεγόμενον.</p>	<p>17. Izvodită ți-a fost vremea vieții fericite în zilele noastre, vreme despre care unul dintre cei de demult a prezis că va fi atunci când, fie vor domni filosofii, fie vor filosofa domnitorii. Căci, tu, cel care ești filosof, ești vrednic de cărmuire și tu, cel care cărmuiești, nu te îndepărtezi de filosofie. Dacă filosofia înseamnă iubire de înțelepciune, iar începutul înțelepciunii este frica de Dumnezeu, pe care o păstrezi mereu în inima ta, atunci fără tăgadă este că vorbele mele sunt adevărate.</p>	<p>Folosirea celui de-al treilea element lingvistic original, ἀνεδείχθη pentru obținerea inițialei acrostihe. Traducerea acestuia cu un termen învechit <i>izvodit</i> („dezvăluit”).</p>
<p>18. Βασιλέα σε κατὰ ἀλήθειαν ὀρίζομαι, ὡς βασιλεύειν καὶ κρατεῖν τῶν ἡδονῶν δυνάμενον, καὶ τὸν στέφανον τῆς σωφροσύνης ἀναδησάμενον, καὶ πορφύραν τῆς δικαιοσύνης</p>	<p>18. Pe tine te numesc împărat, după adevăr, ca unul care poate să cărmuiască și poftelor să le pună frâu, ca unul care cu diadema cumpătării s-a încununat și cu purpura dreptății s-a</p>	<p>Acrostih obținut din traducerea pronumelui personal în acuzativ σε, aflat pe a doua poziție în textul original.</p>

<p>ἀμφιασάμενον. Ἡ μὲν γὰρ ἄλλη ἐξουσία τὸν θάνατον ἔχει διαδοχὴν· ἡ δὲ τοιαύτη βασιλεία τὴν ἀθάνατον σώζει διαμονήν· καὶ ἡ μὲν ἐν τῷ αἰῶνι τοῦτω λύεται· ὁ δὲ τῆς αἰωνίου κολάσεως ῥύεται.</p>	<p>înveșmântat. Orice altă stăpânire are moartea drept urmare, însă o asemenea cărmuire are nemurirea drept lăcaș; una în acest veac își află sfârșitul, alta de pedeapsa veșnică se mântuiește.</p>	
<p>19. Εἰ τὴν ἐκ πάντων βούλει καρποῦσθαι τιμὴν, γίνου τοῖς ἅπασιν εὐεργέτης κοινός· οὐδὲν γὰρ οὕτω πρὸς εὐνοίαν ἐφέλκεται, ὡς εὐποίας χάρις διδομένη τοῖς χρήζουσιν. Ἡ γὰρ διὰ φόβον γινομένη θεραπεία, κατεσχηματισμένη ἐστὶ θωπεία, πεπλασμένης τιμῆς ὀνόματι φενακίζουσα τοὺς αὐτῇ προσανέχοντας.</p>	<p>19. Respectul tuturor de vrei să îl culegi, fii un obștesc binefăcător pentru toți, căci nimic nu aduce după sine bunăvoința, ca al binefacerii dar, dăruit celor care au nevoie. Lauda izvorâtă din teamă lingușire înseamnă care, alcătuiindu-se cu numele cinstei plăsmuite, îi înșală pe cei care-o prețuiesc.</p>	<p>Acrostih realizat prin plasarea echivalentului românesc (respectul) al termenului <i>τιμὴν</i> pe primul loc în enunț.</p>
<p>20. Σεπτὴ δικαίως ἐστὶν ἡ ἡμῶν βασιλεία ὅτι τοῖς πολεμίοις μὲν δεικνύει τὴν ἐξουσίαν, τοῖς ὑπηκόοις δὲ νέμει φιλανθρωπίαν· καὶ νικῶσα ἐκείνους τῇ δυνάμει τῶν ὀπλων, τῇ ἀόπλῳ ἀγάπη τῶν οἰκείων ἠττᾶται· ὅσον γὰρ θηρίου καὶ προβάτου τὸ μέσον, τοσοῦτον ἀμφοτέρων ἡγεῖται τὸ διάφορον.</p>	<p>20. Este vrednică de cinstire împărăția noastră, pe drept, căci vădește autoritate față de vrăjmași, rămâne binevoitoare față de supuși, câștigându-i pe unii prin puterea armelor, și este înfrântă de cei care fac parte din ea, printr-o neînarmată iubire. Prin urmare, pe cât de mare este deosebirea dintre o fiară și o oaie, tot așa de mare este deosebirea dintre cele două.</p>	<p>Verbul copulativ <i>a fi</i> este folosit pentru obținerea inițialei acrostihe. În original, inițiala acrostihă este dată de numele predicativ al structurii verbale, <i>σεπτὴ</i> (ἐστὶν).</p>

<p>21. Τῆ μὲν οὐσία τοῦ σώματος, ἴσος παντὶ ἀνθρώπῳ ὁ βασιλεὺς, τῆ ἐξουσία δὲ τοῦ ἀξιώματος ὁμοίος ἐστὶ τῷ ἐπὶ πάντων Θεῷ· οὐκ ἔχει γὰρ ἐπὶ γῆς τὸν αὐτοῦ ὑψηλότερον. Χρῆ τοίνυν αὐτὸν καὶ ὡς Θεὸν μὴ ὀργίζεσθαι, καὶ ὡς θνητὸν μὴ ἐπαίρεσθαι· εἰ εἰκόνι θεϊκῆ τετίμηται, ἀλλὰ καὶ εἰκόνι χοϊκῆ συμπέλεκται· δι' ἧς ἐκδιδάσκειται τὴν πρὸς πάντας ἰσότητα.</p>	<p>21. Asemenea tuturor oamenilor este împăratul în privința trupului, în privința puterii autorității sale este asemănător lui Dumnezeu, căci nu există cineva mai presus decât împăratul. Trebuie așadar, ca muritor, să nu fie trufaș și, ca Dumnezeu, să nu se mânia. Cu toate că a fost cinstit cu chip dumnezeiesc, totuși a fost amestecat cu lutul pământesc, pentru care motiv să învețe că este la fel cu toți ceilalți.</p>	<p>Inițiala acrostihă este obținută prin traducerea lexemului ἴσος, aflat pe poziția a șasea în textul original.</p>
<p>22. Ἀποδέχου τοὺς τὰ χρηστὰ συμβουλευεῖν ἐθέλοντας, ἀλλὰ μὴ τοὺς κολακεύειν ἐκάστοτε σπεύδοντας. Οἱ μὲν γὰρ τὸ συμφέρον συνορῶσιν ἐν ἀληθείᾳ· οἱ δὲ πρὸς τὰ δοκοῦντα τοῖς κρατοῦσιν ἀφορῶσι, καὶ τῶν σωματῶν τὰς σκιάς μιμούμενοι, τοῖς παρ' αὐτῶν λεγομένοις συνάδουσι.</p>	<p>22. Consimte cu cei care vor să te îndemne să faci bine, dar nu cu cei care se grăbesc să te lingusească cu orice ocazie. Unii caută, cu adevărat, ceea ce e folositor, alții însă urmăresc opiniile celor puternici și imitând umbrele trupurilor acestora, îngână doar cuvintele lor.</p>	<p>Traducerea lexemului grecesc care oferă inițiala în textul original, Ἀποδέχου („a accepta”, „a admite”) oferă inițiala acrostihă: „c” din mai puțin folositul verb „a consimți”.</p>
<p>23. Τοιοῦτος γίνου περὶ τοὺς σοὺς οἰκέτας, οἷον εὐχῆ σοι τὸν Δεσπότην γενέσθαι· ὡς γὰρ ἀκούομεν, ἀκουσθησόμεθα, καὶ ὡς ὀρῶμεν, ὀραθησόμεθα ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ παντεφόρου βλέμματος. Προεισενέγκωμεν οὖν τῷ ἐλέῳ τὸν ἔλεον, ἵνα τῷ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον ἀντιλάβωμεν.</p>	<p>23. Urmărește să fii în așa fel pentru supușii tăi, după cum te rogi să fie Domnul față de tine. Căci așa cum ascultăm, așa vom fi ascultați și, așa cum privim, așa vom fi priviți de ochiul atotvăzător al lui Dumnezeu. Să răsplătim așadar, mila cu milă, ca să primim ceva asemănător cu ceea ce am dat.</p>	<p>Acrostih obținut printr-un adaos pertinent în structura lexicală din limba română, respectiv a termenului „urmărește”, antepus verbului „a fi”. Afirm ca este pertinent întrucât γίνου se află în original la modul imperativ.</p>

<p>24. Ὡσπερ τὰ ἀκριβῆ τῶν κατόπτρων τοιαύτας δείκνυσι τὰς τῶν προσώπων ἐμφάσεις, οἷάπερ ἐστὶ τὰ πρωτότυπα, φαιδρὰ μὲν τῶν φαιδρνομένων, σκυθροπὰ δὲ τῶν σκυθροπαζόντων· οὕτω καὶ ἡ δικαία τοῦ Θεοῦ κρίσις ταῖς ἡμετέραις πράξεσιν ἐξομοιοῦται. Οἷάπερ γὰρ ἂν ἦ τὰ παρ' ἡμῶν εἰργασμένα, τοιαῦτα ἡμῖν ἐκ τῶν ὁμοίων παρέχει.</p>	<p>24. Cum limpezimea oglinzilor dezvăluie răsfârngerile chipurilor, fermecătoare pe ale celor fermecători, încruntate pe ale celor încruntați, așa și dreapta judecată a lui Dumnezeu este pe măsura faptelor noastre.</p>	<p>Acrostih realizat prin traducerea întocmai a primului lexeu din paragraful original Ὡσπερ.</p>
<p>25. Βουλεύου μὲν τὰ πρακτέα βραδέως, ἐκτέλει δὲ τὰ κριθέντα σπουδαίως· ἐπεὶ λίαν ἐστὶ σφαλερὸν, τὸ ἐν τοῖς πράγμασιν ἀπερίσκεπτον. Εἰ γὰρ τὰ ἐξ ἀβουλίας τις ἐννοήσει κακὰ, τότε γινώσεται καλῶς τῆς εὐβουλίας τὰ χρήσιμα· ὡς καὶ τῆς ὑγείας τὴν χάριν, μετὰ τὴν πεῖραν τῆς νόσου. Δεῖ τοίνυν, εὐφρονέστατε βασιλεῦ, καὶ βουλῆ συνετωτέρα, καὶ εὐχῆ συντονωτέρα ἐξερευνᾶν ἀκριβῶς τὰ συνοίοντα τῷ κόσμῳ.</p>	<p>25. Examinează îndelung asupra faptelor, dar săvârșește repede cele ce le-ai decis, căci e foarte periculos să fii nesăbuit în fapte. Cel care va reflecta la relele izvorâte din lipsa de judecată, va aprecia foloasele cumpătării, așa cum cineva apreciază darul sănătății, după încercările bolii. Trebuie, prin urmare, împărate preînțelept, să cauți cu grijă cele folositoare lumii, prin rugăciune ardentă și prin cumpănire prudentă.</p>	<p>Traducerea imperativului grecesc Βουλεύου, aflat pe prima poziție în original, prin imperativul verbului „a examina” conduce la obținerea inițialei acrostihe din acest paragraf.</p>
<p>26. Ἄριστα διοικήσεις τὴν ἀγαθὴν σου βασιλείαν, εἰ πάντα σπουδάζεις ἐφορᾶν, καὶ μηδὲν ἀνέχη παρορᾶν. Οὐ γὰρ μικρὸν ἐπὶ σοί, ὅπερ μικρὸν εἶναι δοκεῖ ἐν συγκρίσει τῶν σῶν· ἐπειδὴ καὶ ῥῆμα βασιλέως ψιλὸν μεγάλην ἔχει παρὰ πᾶσιν ἰσχύν.</p>	<p>26. Rândui-vei foarte bine de-a lungul bunei tale cărmuirii, dacă te vei strădui să veghezi asupra tuturor lucrurilor și dacă nu vei permite să neglijezi nimic. Căci ceea ce pare să fie mărunț în comparație cu tine, nu este mărunț pentru tine, deoarece și o vorbă neînsemnată de-a împăratului, are o însemnată mare pentru toți.</p>	<p>Acrostih obținut prin folosirea formei inverse de viitor a verbului „rândui-vei” care corespunde verbului grecesc aflat la persoana a II-a singular, διοικήσεις .</p>

<p>27. Σαυτώ τήν τοῦ φυλάττειν τους νόμους ἐπίθετος ἀνάγκην, ὡς μή ἔχων ἴπι γης τόν δυνάμενον ἀνα-γκάζειν οὕτω γαρ καὶ των νόμων ἐπιδείξεις το σέβας, αὐτός προ τών άλλων τούτους αἰδοῦμενος, και τοις ὑπηκόοις φανήσεται το παρανομεῖν ουκ ἀκίνδυνον.</p>	<p>27. Nevoia de a păzi legile să ți-o impui și ție, deoarece nu este pe pământ unul capabil să te oblighe. Căci, în acest fel, vei arăta respect față de legi, tu însuși respectându-le înaintea celorlalți și se va arăta supușilor că nu este în afara primejdiei să faci abstracție de lege.</p>	<p>Ανάγκην este termenul care, tradus prin „nevoia”, facilitează obținerea inițialei acrostihe.</p>
<p>28. Ἴσον τῷ πλημμελεῖν, τὸ μὴ κωλύειν τοὺς πλημμελοῦντας λογιζοῦ. Κἂν γὰρ τις πολιτεύηται μὲν ἐνθέσμως, ἀνέχεται δὲ τῶν βιούντων ἀθέσμως, συνεργὸς τῶν κακῶν παρὰ Θεῶ κρίνεται· εἰ δὲ βούλει διττῶς εὐδοκμεῖν, καὶ τοὺς τὰ κάλλιστα ποιοῦντας προτίμα, καὶ τοῖς τὰ χειρίστα δρῶσιν ἐπιτίμα.</p>	<p>28. Ia seama că a păcătui este egal cu a nu îi împiedeca pe cei ce păcătuiesc. Căci, dacă cineva guvernează după lege, însă permite altora să-și trăiască viața în fărădelege, e judecat în fața lui Dumnezeu ca părtăș la rele. Dacă vrei să fii prețuit îndoit, cinstește-i și pe ce săvârșesc lucruri minunate, și pedepsește-i pe care care săvârșesc lucruri foarte rele.</p>	<p>Ultimul cuvânt din propoziție λογίζου, aflat de asemenea la imperativ, oferă prin traducerea cu expresia „ia seama”, inițiala acrostihă.</p>
<p>29. Λίαν συμφέρειν ὑπολαμβάνω, τὸ φεύγειν τὰς τῶν κακῶν συνδιαιτήσεις· τὸν γὰρ συνόντα πάντοτε ἀνθρώποις πονηροῖς, ἢ παθεῖν ἢ μαθεῖν ἀνάγκη τι πονηρόν· ὁ δὲ τοῖς ἀγαθοῖς συνδιάγων, ἢ μίμησιν τῶν καλῶν ἐκδιδάσκειται, ἢ μειώσιν τῶν κακῶν ἐκπαιδεύεται.</p>	<p>29. Consider că e foarte de folos să te ferești a trăi laolaltă cu cei răi, căci cel care își petrece tot timpul între oamenii netrebnici, neîndoielnic, fie suferă, fie învață ceva rău. Însă, cel care își petrece viața alături de cei buni, este învățat fie să imite lucrurile bune, fie este educat să facă mai neînsemnate lucrurile rele.</p>	<p>Acrostih dobândit prin traducerea verbului din regentă, ὑπολαμβάνω, aflat pe a treia poziție în textul original.</p>
<p>30. Ἐγκόσμιον ὑπὸ Θεοῦ πιστευθεὶς βασιλείαν, μηδενὶ χρῶ τῶν πονηρῶν πρὸς τὰς τῶν πραγμάτων διοικήσεις. Ὡν γὰρ ἂν ἐκεῖνοι κακῶς διαπράζωνται, λόγον ὑφέξει Θεῶ ὁ τήν ἰσχὺν αὐτοῖς</p>	<p>30. Unde ți s-a încredințat de către Dumnezeu împărăția lumescă, nu te folosi, în niciun chip, de nelegiuiri pentru administrarea treburilor. Căci, dacă unii acționa în mod ticălos, va da</p>	<p>Acrostih obținut prin folosirea formei populare a adverbului unde cu rol de a introduce o propoziție</p>

<p>δεδοκός. Μετὰ πολλῆς οὖν ἐξετάσεως αἱ τῶν ἀρχόντων προβολαὶ γινέσθωσαν.</p>	<p>socoteală lui Dumnezeu cel care le-a dat lor puterea. Prin urmare, înălțarea în rang să fie făcută după minuțioasă cercetare.</p>	<p>circumstanțiala de cauză (<i>de vreme ce, din cauză că</i>)</p>
<p>31. Ἴσον νομίζω κακόν, καὶ τῶν ἐχθρῶν θυμοῦσθαι ταῖς κακουργίαις, καὶ τῶν φίλων θέλγεσθαι ταῖς κολακείαις. Δεῖ γὰρ πρὸς ἑκατέρους γενναίως ἀνθίστασθαι, καὶ τοῦ πρέποντος μηδαμῶς ἀφίστασθαι, μήτε τὴν ἀλόγιστον ἐκείνων δυσμένειαν ἀμυνόμενον, μήτε τὴν ἐπίπλαστον τούτων εὐμένειαν ἀμειβόμενον.</p>	<p>31. La fel de rău socotesc că este și să te lași pradă mâniei din pricina răutăților vrăjmașilor și captivat de lingușirile prietenilor. Căci trebuie să te opui ferm și unora și altora și să nu stai deoparte niciodată de ceea ce se cuvine, nici apărând ușuratică rea voință a unora, nici răsplătind bunăvoința necinstită a altora.</p>	<p>Primul lexem grecesc Ἴσον este tradus prin „la fel de”, contribuind astfel la realizarea acrostihului.</p>
<p>32. Ἦγοῦ τούτους εἶναι φίλους ἀληθεστάτους, μὴ τοὺς ἐπαινοῦντας ἅπαντα τὰ παρὰ σοῦ λεγόμενα, ἀλλὰ τοὺς κρίσει δικαία πάντα πράττειν σπουδάζοντας, καὶ συνηδομένους μὲν ἐπὶ τοῖς χρηστοτέροις, ἐπιστυγνάζοντας δὲ ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις. Οὗτοι γὰρ ὄντως ἀψευδεστάτης φιλίας δεικνύουσι τεκμήριον.</p>	<p>32. Urmează părerii după care prietenii cei mai adevărați nu sunt cei care aplaudă toate cele zise de tine, ci cei care se întrec să facă toate potrivit corectei judecăți, pe de-o parte bucurându-se laolaltă cu tine de cele folositoare, pe de altă parte, întristându-se de cele potrivnice. Aceștia, într-adevăr, dau dovadă de cea mai sinceră prietenie.</p>	<p>Înlocuirea lexemului a <i>considera</i> care ar fi putut traduce imperativul grecesc Ἦγοῦ cu expresia frazeologică „a urma părerii cuiva”.</p>
<p>33. Μὴ μεταβαλλέτω σοὶ τὴν μεγαλόφρονα γνώμην τῆς ἐπιγείου ταύτης δυναστείας ὁ ὄγκος, ἀλλ’ ὡς ἐπίκηρον διέπων ἀρχὴν, ἄτρεπτον ἔχε τὸν νοῦν ἐν πράγμασι τρεπτοῖς, μήτε ἐν ταῖς εὐθυμίαις ἐξυψούμενος, μήτε ἐν ταῖς ἀθυμίαις ταπεινούμενος.</p>	<p>33. Importanța unei asemenea autorități lumești să nu-ți schimbe cugetul generos, ci, de vreme ce dispui de o putere trecătoare, menține-ți cugetul neschimbat în mijlocul lucrurilor schimbătoare, nici de bucurii exaltat, nici de mâhniri deznădăjduit.</p>	<p>Acrostih realizat prin traducerea subiectului ὁ ὄγκος din original, aflat pe ultimul loc în prima propoziție, cu lexemul „importanță”.</p>

Deși lucrarea de față nu cuprinde toate capitolele de sfaturi ale lui Agapet, 72 la număr (cele rămase necuprinse urmând a se constitui într-o a doua parte a lucrării), socotesc că prin această încercare de „trecere” a acrostihului în traducerea românească a *capitolelor sfătuitoare*, am reușit să subliniez că este cu puțință să tălmacești textul original aducând în limba de traducere și acrostihul, în așa fel încât acesta să își justifice menirea: o modalitate, convențională poate, de a pune alături și autorul și destinatarul lucrării, printr-un efort stilistic deloc de neglijat.

Referințe bibliografice

- Beck, Hans-Georg. 2012. *Istoria Bisericii Ortodoxe în Imperiul Bizantin*. Traducere de Vasile Adrian Carabă. București: Nemira.
- Brehier, Louis. 1970. *La civilisation byzantine*. Paris: A. Michel.
- Bell, Peter N. 2009. *Three Political Voices from the Age of Justinian: Agapetus, “Advice to the Emperor”, “Dialogue on Political Science”; Paul the Silentiary, “Description of Hagia Sophia”*. Translated Texts for Historians. 52. Liverpool: Liverpool University Press.
- *** *Early Christian Paraenesis in Context*. 2005. James M. Starr, Troels Engberg-Pedersen (eds.). Berlin: Walter de Gruyter.
- Endre v. Ivanka. 2012. *Elenic și creștin în viața spirituală a Bizanțului timpuriu*. Traducere de Vasile Adrian Carabă. București: Nemira.
- Krumbacher, Karl. 2001. *The History of Byzantine Literature: from Justinian to the end of the Eastern Roman Empire (527-1453)* (2nd ed. Munich: Beck, 1897). Introductory sections translated by David Jenkins and David Bachrach. Copyright: University of Notre Dame.
- Lemerle, Paul. 1960. *Prolegomenes à l'édition critique et commentée des «Conseils et Récits» de Kékaumenos*. Bruxelles: Palais des Académies.
- Marshall, F. H. 1948. “Byzantine literature”, in *Bizantium, An Introduction to East Roman Civilization*, Edited by Norman H. Baynes and H. St. L. B. Moss. Oxford: Clarendon Press.
- Mullins, Terence Y. 1980. “Topos as a New Testament Form”, in *Journal of Biblical Literature* 99, 541-547.
- Rapp, Claudia. 2009. “Charity and Piety as Episcopal and Imperial Virtues in Late Antiquity”, 75-87, in *Charity an Giving in Monotheistic Religions*. Edited by Miriam Frenkel and Yacoov Lev. Walter de Gruyter.
- Runciman, Steven. 2012. *Teocrația bizantină*. Traducere de Vasile Adrian Carabă. București: Nemira.
- Tanașoca Nicolae-Șerban. 2009. *Creștinismul bizantin, Studii și texte*. București: Editura Unarte.
- Idem. 1971. *Literatura Bizanțului. Studii. Antologie*. Traduceri și prezentare de N.-Ș. Tanașoca. București: Editura Univers.
- Tatakis, Basil. 1949. *Byzantine Philosophy*. Originally published as *La philosophie byzantine*, by Basil Tatakis. Presses Universitaires de France. English translation and new material copyright 2003 by Hackett Publishing Company, Inc.
- Tenace, Michelina. 2005. *Creștinismul bizantin*. Traducere Al. Cistelean. Chișinău: Cartier.
- Ware, Timothy. 1997. *Istoria Bisericii Ortodoxe*. Traducere Alexandra Petrea. București: Aldo Press.